

Dosarul nr. 3ra-1036/18

instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău: Judecătorul: V. Clima

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Consiliul Concurenței,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „System Capital Management” împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva hotărârii din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „System Capital Management” și anulată ca ilegală decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-7 din 24 martie 2017,

constată:

La 25 aprilie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „System Capital Management” (în continuare SRL „System Capital Management”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta SRL „System Capital Management” a invocat că, prin dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 14 martie 2017, modificată prin dispoziția nr. 4 din 22 martie 2017 avînd la bază prevederile art. 56 din Legea concurenței nr. 183 din 12 iulie 2012, s-a dispus inițierea investigației concentrării economice dintre întreprinderile, care sunt titulari sau utilizează mărcile „HS HOLIDAY SERVICE”, „ROBINSON”, „DAMLA TUR Travel Agency”, „MR TRAVEL”, „MR.TRAVEL COMPANIE DE TURISM”, „TOCO TOUR”, „TOCO TOUR TRAVEL COMPANY” și „Trapeza Tour”.

Ulterior, prin ordinul nr. 04 din 21 martie 2017 cu privire la efectuarea inspecției pe un termen de 10 zile, Consiliul Concurenței a dispus declanșarea unei inspecții la SRL „System Capital Management” începînd cu 21 martie 2018 în scopul obținerii informațiilor și documentelor aflate în raport cu concentrarea

economică, comercializarea pachetelor turistice și a biletelor avia, indiferent de suportul fizic sau electronic, pe care sunt păstrate acestea.

A susținut că, Consiliul Concurenței a efectuat inspecții în sediile societății, din bd. Decebal 91, oficiul 62v - la 22 martie 2017 și 23 martie 2017, str. M.Varlaam, 69 - la 21 martie 2017, str. Gagarin,1 - la 21 martie 2017 și 22 martie 2017, str.Pușkin 35 - la 21 martie 2017 și 22 martie 2017, str. Pușkin, 43 - la 21 martie 2017 și 22 martie 2017 și bd. Negruzzi 5. of. 103 - la 21 martie 2017.

Totodată, a accentuat că, la 22 martie 2017 în cadrul inspecției efectuate la sediul din bd. Decebal,91, oficiul 62v, au fost solicitate și transmise documente, fapte ce pot fi confirmate prin procesul-verbal privind efectuarea inspecției din 22 martie 2017.

Însă, la 23 martie 2017 la orele 10.00, inspectorii s-au apropiat din nou la sediul din mun.Chișinău, bd. Decebal,91, oficiul 62v, deși cunoșteau cu certitudine faptul că lucrătorii companiei și, în special, contabilul-șef, în această perioadă sunt supraîncărcați cu pregătirea rapoartelor pentru instituțiile de stat abilitate, precum și cu pregătirea documentelor solicitate anterior de către reprezentanții Consiliului Concurenței.

A menționat că, potrivit procesului-verbal din 23 martie 2017, Consiliul Concurenței, a constatat că a existat opoziția la efectuarea integrală a inspecției, nefiind permis accesul în toate amplasamentele vizate de inspecție.

Prin decizia nr. DA-7 din 24 martie 2017 a Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat încălcarea prevăzută la art. 68 alin. (l) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 de către SRL „System Capital Management” prin refuzul de a se supune inspecției desfășurate în conformitate cu art.56 din Legea concurenței și a fost aplicată societății o amendă pentru refuzul de a se supune inspecției în mărime de 1 603 602,76 lei.

În opinia SRL „System Capital Management” decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-7 din 24 martie 2017 este ilegală și urmează a fi anulată.

A susținut că, în timpul desfășurării inspecției, colaboratorilor Consiliului Concurenței a fost oferit accesul deplin în încăperile SRL „System Capital Management”, fapt confirmat prin înregistrările video efectuate de către reprezentanții ambelor părți concomitent, din partea angajaților Consiliului Concurenței nu a fost înaintată nici o cerință față de societate cu privire la prezentarea de documente/declarații, din care să reiese că întreprinderea ar fi refuzat la efectuarea inspecției.

Suplimentar a invocat că, reprezentanții Consiliului Concurenței de nenumărate ori au fost înștiințați în mod verbal, că SRL „System Capital Management” nu se opune controlului, însă în aceia zi erau în imposibilitate fizică de a acorda asistența necesară Consiliului, întrucât lucrătorii companiei sunt presați de termenele de întocmire a rapoartelor anuale. Dar, inspectorul Anatolie Cuciuc, a dat indicații colaboratorului său ca să indice în procesul-verbal precum că s-a constatat opoziția la desfășurarea inspecției, ceea ce, în cazul dat, nu a avut loc.

A subliniat că, angajații Consiliului Concurenței sunt în drept să desfășoare de sinestătător toate acțiunile necesare acestora, iar angajații SRL „System Capital Management” nu sunt obligați să-i asiste pe aceștia în toate acțiunile desfășurate.

SRL „System Capital Management” a specificat că, solicitarea adresată angajaților Consiliului Concurenței de a se prezenta pentru continuarea desfășurării

inspecției la o altă dată este una întemeiată și legală și nu urmează nicidecum să fie calificată ca un refuz de la efectuarea acesteia.

Reclamanta SRL „System Capital Management” a relatat că, ședința Plenului Consiliului Concurenței din 24 martie 2017 a fost desfășurată cu încălcarea prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului Concurenței, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 8 din 28 decembrie 2012.

Reclamanta a solicitat anularea deciziei nr. DA-7 din 24 martie 2017 emisă de către Plenul Consiliului Concurenței.

Prin încheierea din 05 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „System Capital Management” și a fost suspendată executarea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-7 din 24 martie 2017.

Prin decizia din 09 august 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Consiliul Concurenței, casată încheierea din 05 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și emisă o nouă încheiere, prin care a fost respinsă cererea de asigurare a acțiunii depusă de către SRL „System Capital Management”.

Prin încheierea din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea SRL „System Capital Management” privind suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-7 din 24 martie 2017.

Prin hotărârea din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „System Capital Management”, anulată ca fiind ilegală decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-7 din 24 martie 2017.

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, la 20 iunie 2018, Consiliul Concurenței a declarat recurs.

În motivarea recursului Consiliul Concurenței a invocat, că hotărârea instanței de fond este emisă cu încălcarea vădită a normelor de drept, bazată pe interpretarea eronată a circumstanțelor de fapt și de drept.

Recurentul a susținut că, potrivit art.56 al Legii concurenței nr.183 din 11 iulie 2012, Consiliul Concurenței are dreptul de a desfășura inspecții la întreprinderi, în scopul efectuării investigațiilor dispuse dar, întreprinderea are obligația să se supună inspecției efectuate.

În acest sens a menționat că, refuzul SRL „System Capital Management” de a se supune inspecției Consiliului Concurenței se confirmă prin procesul-verbal din 23 martie 2017, care nu a fost contestat de către societatea.

Consiliul Concurenței a specificat că, la 23 martie 2017, între orele 14.00-16.30 contabil-șef al societății Olga Chifa a participat la efectuarea inspecției la SRL „Trapeza –Tur” ce atestă, că conducerea SRL „System Capital Management” intenționat nu a permis petrecerea inspecției.

A afirmat, că refuzul SRL „System Capital Management” privind petrecerea inspecției a fost confirmat prin declarațiile martorilor în cadrul ședinței de judecată din 26 septembrie 2018 și înregistrării video care a fost prezentată instanței.

A reținut că copia hotărârii motivate a fost recepționată la 21 aprilie 2018, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele dosarului cât și prin extrasul din Registrul de intrare al corespondenței din cadrul Consiliului Concurenței nr. 656 din 27 aprilie 2018

Consiliul Concurenței a solicitat, admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral. (f.d.1-9 vol. II)

Prin referința depusă la 07 august 2018, SRL „System Capital Management” a solicitat declararea recursului depus de către Consiliul Concurenței, ca fiind inadmisibil.

Consideră, că argumentele invocate în recurs de către Consiliul Concurenței nu pot constitui temei de admitere a acestuia, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural de către Curtea de Apel Chișinău.

Totodată a reținut, că recursul depus de către Consiliul Concurenței, este depus în afara termenului legal. (f.d. 17-24 vol.II)

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 429 alin.(1) Cod de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de Curțile de Apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de Curțile de Apel.

Recursul se declară, conform art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni de declarare a recursului, conform alin. (2) art. 434 Cod de procedură civilă, este unul de decădere și nu poate fi restabilit. Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, potrivit art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat

actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ, nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost pricinuită.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că termenii stabiliți de lege urmează a fi aplicați așa cum prevede legea, i-ar curgerea lor este continuă până la expirare, cu excepțiile prevăzute de lege (suspendarea, întreruperea). În acest sens participanții la proces, nu sunt în drept a interpreta extensiv și discreționar aplicarea reală a termenilor, inclusiv și prin sine încredere.

Raportând la caz prevederile legale suscitade, instanța de recurs conchide că Consiliul Concurenței a depus recursul cu omiterea termenului legal de depunere, or, în conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține, că Curtea de Apel Chișinău a examinat cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „System Capital Management” împotriva Consiliului Concurenței cu privire la anularea deciziei nr.DA-7 din 24 martie 2017, emisă de către Plenul Consiliului Concurenței și la 09 octombrie 2017 a pronunțat în mod public, hotărârea integrală, în prezența participanților la proces. (f.d. 211-219 vol.I)

După cum rezultă din procesul-verbal al ședinței instanței de fond din 09 octombrie 2017, (f.d. 208 vol.I) la judecarea prezentei cauzei a participat reprezentantul Consiliului Concurenței, șef al Direcției Juridice, Ion Țernă, în baza procurii nr.15 din 10 februarie 2017, semnată de către Președintele Consiliului Concurenței, Viorica Cărare. (f.d. 174 vol.I)

Tot materialele cauzei denotă că copia hotărârii motivate din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost eliberată în ziua pronunțării altui reprezentant al Consiliului Concurenței, Viorică Nicoara, în baza procurii nr.23 din 30 mai 2017. (f.d. 71 vol.I)

Ulterior, 07 martie 2018 Ion Țernă, în numele Consiliului Concurenței, a depus o cerere la Curtea de Apel Chișinău, de eliberare a dosarului civil spre cunoștință (f.d. 221 vol.I), luând cunoștință de materialele cauzei civile la 27 aprilie 2017 (f.d. 223 vol.I). Concomitent, în adresa Consiliului Concurenței a fost expediată copia hotărârii ce se atestă prin scrisoarea de expediere nr. 5382 din 27 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 220 vol.I)

Instanța de recurs apreciază critic afirmația recurentului precum că recursul este declarat în termen, deoarece cu hotărârea integrală a instanței de apel a făcut cunoștință la 27 aprilie 2018, or, după cum a fost menționat mai sus, hotărârea motivată din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost eliberată reprezentantului Consiliului Concurenței, Viorică Nicoara în aceeași zi, iar la 27 aprilie 2017 recurentul Consiliul Concurenței repetat a ridicat copia hotărârii Curții de Apel Chișinău.(f.d. 223 vol.I)

Mai mult, instanța de recurs studiind materialele cauzei reține ca fiind declarativ argumentul recurentului, precum că, abia la 27 aprilie 2018 a făcut cunoștință cu hotărârea motivată, urmărind drept scop inducerea instanței în eroare.

Din materialele dosarului rezultă că la 09 octombrie 2017, reprezentantului recurentului Viorică Nicoara a fost eliberată hotărârea motivată, deoarece dispozitivul hotărârii contestate nu este anexat la dosar.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În aceste circumstanțe, Colegiul subliniază că instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine art. 27 Cod de procedură civilă (disponibilitatea în drepturi a participanților la proces) și art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil).

Instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Consiliului Concurenței, prin lege a fost obligat să respecte termenul legal de contestare a hotărârii din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

În aceste condiții, și ținând cont de perioada de timp scursă de la data emiterii hotărârii contestate și până la data depunerii recursului, și anume 7 luni și 8 zile, invocarea de către recurent a faptului că nu ia fost eliberată decizia adoptată până la 27 aprilie 2018, este lipsită de consistență, deoarece un asemenea comportament este de rea-credință, având în vedere obligația părților de a se interesa de soarta dosarelor despre care au cunoștință la intervale rezonabile de timp.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Consiliul Concurenței urma să întreprindă măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termen hotărârea judecătorească.

În această ordine de idei este cert că, depunând cererea de recurs împotriva deciziei instanței de apel peste un termen de 7 luni 8 zile, recurentul Consiliului Concurenței a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

În corespundere cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Față de cele menționate, Colegiul constată că recursul declarat de Consiliului Concurenței este tardiv, fapt ce dictează respingerea acestuia.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul a declarat recurs în afara termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Sa respinge ca fiind tardiv recursul declarat de Consiliului Concurenței, împotriva hotărârii din 09 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „System Capital Management” împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean